



TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA
RÄJÄHDEJAOSTO

Aika: 26.11.2021, klo 9-12
Paikka: Microsoft Teams -kokous

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Nimi	Organisaatio	Läsnä
Kurt Kokko (pj.)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	X
Henna Kahilaniemi (siht)	"	X
Mikko Ojala	"	X
Anu Häkkinen	Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	X (paikalla osan aikaa)
Saila Savolainen	Forcit Oy Ab	X
Heikki Kapanen	Nammo Vihtavuori Oy	X
Tapio Kalliohaka	Puolustusvoimien tutkimuslaitos (PVTUTKL)	X
Jukka Kurikka	Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto (PETEKNTARKOS)	X
Tarja Virkkunen	Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)	X (paikalla osan aikaa)
Reetta Orsila	Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	
Mirja Palmen	Sisäministeriö (SM)	
Seija Miettinen-Bellevergue	Puolustusministeriö (PLM)	X (paikalla osan aikaa)
Matti Haavisto	Sisä-Suomen poliisilaitos	
Anssi Ylhä	Varsinais-Suomen pelastuslaitos	X
Jyrki Suihkonen	Ammattiliitto Pro	X
Tero Liinanki	Suomen Ilotulitus Oy	X
Jori Lahtonen	Moxom Oy	
Jorma Leinonen	Blastershous Oy	

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslistaa muokattiin pyynnöstä siten, että kohtien 4 ja 5 käsittelyjärjestys vaihdettiin

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 10.9.2021)

Hyväksyttiin edellinen pöytäkirja.

4. Tukes, Traficom, TEM ajankohtaiset

Anu Häkkinen kertoi Traficomien ajankohtaisista kuulumisista. VAK-lain HE on eduskunnassa käsitellyssä. Esityksen mukaisesti laki tulisi voimaan vuoden 2023 alusta. Uudessa VAK-laissa pyritään selventämään varastoinnin ja tilapäisen säilytyksen välistä rajapintaa. Tyypillisesti tilapäisellä säilytyksellä tarkoitetaan erilaisissa liikenteen solmukohdissa (esim. satamat) tapahtuvaa lastin seisomista, joka liittyy kiinteästi jatkokuljetuksen odotukseen. Kaikille tilapäisen säilytyksen paikoille tulee vaatimus sisäisestä pelastussuunnitelmasta sekä vastuuhenkilön nimeämisestä. Uudessa VAK-laissa Traficomista on tulossa kaikkien VAK-kujetusten valvonnan koordinoija (roolina on katsoa koko ketjun turvallisuutta). Ensi vuodelle (8.2.2022) on suunnitteilla VAK-päivä, jossa tutustutaan paremmin uuteen lakiin. Päivän toteutustapa selviää lähempänä ajankohtaa.

Jukka Kurikka toi esiin, että tilapäisen säilytyksen problematiikka tulee vastaan monessa asiassa ja koki hyväksi, että asiaa pyritään täsmentämään uudessa VAK-laissa. Kurikka totesi, että myös kemikaaliturvallisuuslain ja sen nojalla annettujen asetusten tulisi paremmin tunnistaa tilapäisen säilytyksen ja varastoinnin rajapinta. Anu Häkkinen toi esiin, että VAK-lain valmistelu on osoittanut tarpeen viranomaisten yhteistyölle, jotta yhteiset näkemykset saataisiin soviteltua ja linjaukset olisivat kaikille osapuolille selkeät.

Tukesiin osalta kerrottiin, että kansalliset siirtotodistukset siirretään ensi vuoden aikana uuteen järjestelmään ja niiden hakuprosessi muuttuu sähköiseksi. Kansainvälisten siirtotodistusten käsittely jatkuu kuten ennenkin.

5. 12.11.2021 järjestetyn Kvanti-R -hankkeen esittelytilaisuuden purku

Keskusteltiin 12.11. järjestetyn Kvanti-R -hankkeen esittelytilaisuuden herättämistä ajatuksista. Tarja Virkkunen TEM:istä piti esittelyä kattavana, mutta kaipasi tarkastelua siitä, miten QRA-menetelmien käyttöönotto vaikuttaisi nykytilanteeseen. Virkkunen toi myös esiin, että ajattelutavan muutos siihen, että yhteiskunta määrittelee hyväksytyn riskitason, vaatisi tarkkaa pohtimista, koska perustuslaista tulee tämän suhteen huomioitavia asioita.

Seija Miettinen-Bellevergue PLM:stä totesi, että laadittu perusselvitys antaa pohjaa kansalliselle keskustelulle ja vertailutietoa siitä, miten QRA-menetelyt on otettu käyttöön muissa maissa. Seuraava askel olisi pohtia onko kansallisella tasolla kiinnostusta jatkaa keskustelua.

Jaoston puheenjohtaja totesi, että aiemmin käydyin keskustelun perusteella kiinnostusta asiaa kohtaan on selkeästi ollut. Jukka Kurikka nosti esiin, että riskitason vertailtavuuden tueksi tulisi nykyistenkin suojaetäisyyksien osalta miettiä, mikä on niiden osalta hyväksytty riskitaso. Nykyiset suojaetäisyystasot eivät kuitenkaan tarkoita, että niiden ulkopuolella on absoluuttisesti suojassa vammautumisilta tai kuolemalta. Kurikka totesi edelleen, että riskin tarkastelussa tulisi paremmin huomioida esimerkiksi suojattavan kohteen henkilömäärä. Mikäli QRA-menetelmien käyttö haluttaisiin mahdollistaa, tulisi asia kirjata selkeästi säännöksiin, jotta se ei jäisi tulkinnanvaraiseksi. Lähtökohtana voitaisiin edelleen pitää suojaetäisyystaulukoiden antamia etäisyyksiä, mutta QRA-menetelmiä sallittaisiin käytettävän, mikäli sijoittumisessa taulukkoarvojen antamalla etäisyyksillä olisi ongelmia. Vaihtoehtoisten menetelmien käyttö voitaisiin kuitenkin sitoa siihen, että hyväksytty riskitaso olisi sama kuin suojaetäisyystaulukoiden taustalla.

Tarja Virkkunen jatkoi toteamalla, että lain valmistelussa tulee aina huomioida kokonaisuus. Mahdollisissa uudistuksissa tulisi hyväksyttävä riskitaso tarkastella uudelleen ja miettiä tavoite-tila. Hyväksyttävän riskitason arvioiminen vaatisi perusteellista pohdintaa.

Seija Miettinen-Bellevergue viittasi Kurikan puheenvuorossa esille tullessiin ajatuksiin ja totesi Ruotsissa ja Norjassa olevan käytössä Kurikan kuvailema hybridimalli. Lisäksi Miettinen-Bellevergue oli samaa mieltä siitä, että mahdolliset säädösviittaukset tulee olla selkeitä. Hän toi myös esiin, että ydinvoimapuolella on jo nykyisellään käytössä QRA-menettelyjä, joten sieltä voisi mahdollisesti benchmarkata näkökulmia säädöstyön tueksi.

Jaoston puheenjohtaja totesi vielä, että nykyisellään suojaetäisyystarkastelussa ei huomioida esimerkiksi maaston muotoja, joten tästä näkökulmasta QRA-menetelmien salliminen perinteisten suojaetäisyystaulukoiden rinnalle voisi olla hyödyllinen muutos.

Tarja Virkkunen kysyi, päivitetäänkö räjähdekohteiden lupia tällä hetkellä säännöllisesti. Jaoston sihteeri kertoi, että Tukesin osalta räjähdekohteiden luvat ovat toistaiseksi voimassa olevia (pl. tilapäiset räjähddevarastot), mutta määräaikaistarkastuksilla käydään läpi lupien ajantasaisuus esimerkiksi lähiympäristössä tapahtuneiden mahdollisten muutosten osalta. Jukka Kurikka kertoi, että PV:ssa luvat ovat voimassa 10 vuotta.

Tarja Virkkunen jatkoi, että mahdollisen QRA-menetelmien lainsäädäntötyön osalta tulisi etukäteen olla tarkkaan mietitty mitä tavoitellaan. Varsinaisen lainsäädäntöhankkeen taustalle tulisi olla tehtynä enemmän pohjatyötä (esimerkiksi muistio nykytilasta ja siitä, mitä muutoksia käytännössä asian edistäminen vaatisi). Kokonaisuudessaan Virkkunen peräänkuulutti konkretiaa asian taustalle ja esitti, että sotilasräjähdeasetuksen etenemisen myötä saataisiin kenties siviiliräjähteiden puolelle oppeja siitä, miten QRA-asioita kannattaisi lähteä edistämään.

Miettinen-Bellevergue totesi, että sotilasräjähdeasetuksen QRA-osuudessa pohdittu sisältö on rajattu tiettyjä sotilaspuolen tarpeita varten eli sieltä ei välttämättä saada kovin laajasti apua asian huomioimiseksi siviilipuolella.

Puheenjohtaja kartoitti jaostolaisilta kiinnostusta asiaa edistävään työryhmään. Heikki Kapanen lupasi omassa organisaatiossaan selvittää Nammo Vihtavuori Oy:n kiinnostusta osallistua ja olla mukana työssä jatkossa. Sovittiin, että asian etenemistä seurataan seuraavaan kokoukseen asti ja tuolloin otetaan esityslistalle mietittäväksi, miten asian kanssa jatkossa edetään.

Hankkeen loppuraportti on luettavissa [VTT:n sivuilla](#).

6. Toimialan ajankohtaiset asiat (kentän puheenvuoro)

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen Anssi Ylhä toi jaostoon pelastuslaitosten terveisiä. Vuodenvaihteen lähestyminen tuo perinteisesti paljon töitä ilotulitevarastoinnin tiimoilta. Ylhä kertoi Varsinais-Suomen osalta havaintona, että myyntipaikkojen määrässä on tapahtunut selkeää vähentyminen muutamien viime vuosien aikana. Lisäksi Ylhä totesi, että Varsinais-Suomen alueella tulee vuosittain ilmi myös kontteihin murtautumisia tai niiden yrityksiä. Tero Liinanki Suomen Ilotulitus Oy:stä totesi alan näkemyksenä, että murtojen määrä on kasvanut osin siksi, että kauppojen kontit ovat nykyisin etäisyysvaatimusten vuoksi kauempana valvotuilta alueilta ja etäisyystarkastelua kannattaisi pohtia jatkossa tarkemmin.

7. Muut esille tulevat asiat ja onnettomuustapaukset

- poliisin ja AVI:n tarkastusviikon havaintojen yhteenveto/läpikäynti

Matti Haavisto oli estynyt osallistumasta tähän kokoukseen, joten asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen. Samassa yhteydessä käydään seuraavalla kerralla lävitse myös Tukesin työmaavalvonnassa tekemät havainnot tässä.

8. Seuraava kokous

Ensi vuoden ensimmäisen kokouksen ajankohdaksi valittiin pe 18.3. klo 9-12. Vuonna 2022 palataan koronatilanteen niin salliessa kokoustamaan Pasilassa. Etäyhteysmahdollisuus säilytetään.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.40.

JAKELU

Räjähdejaoston jäsenet ja asiantuntijat